

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIŲ
PASIŪLYMŲ DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-
242 82 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 82¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-2958(2)“ PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP-20-622; TAIS NR. 20-4928(2))**

2020-04-24 Nr. NV-1152
Vilnius

Projekto rengėjas - Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą dėl Seimo narių G. Steponavičiaus, D. Šakalienės, E. Pupinio pasiūlymo dėl Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 82 str. pakeitimo ir įstatymo papildymo 82¹ str. įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2958(2) (toliau – Seimo narių pasiūlymas dėl Įstatymo projekto), kuriuo siūloma nustatyti, kad socialinė stipendija būtų 1 minimalaus vartojimo poreikio (toliau - MVP) dydžio t.y. 257 Eur.

Dabartinė situacija.

- Šiuo metu Mokslo ir studijų įstatyme reglamentuota, kad socialinės stipendijos mokamos aukštųjų mokyklų trumposios, pirmosios, antrosios pakopų ir vientisųjų studijų studentams. Socialinės stipendijos dydis, kuris šiuo metu yra 3,25 bazinės socialinės išmokos (toliau – BSI) dydžio (126,75 Eur) ir jų skyrimo sąlygos nustatytos Vyriausybės nutarime, t.y. Socialinių stipendijų aukštųjų mokyklų studentams skyrimo ir administravimo tvarkos apraše.
- Vyriausybė 2019-07-31 nutarimu Nr. 796 jau buvo pritarusi Seimo nario J. Jovaišos pasiūlymui dėl Mokslo ir studijų įstatymo 82 str. pakeitimo ir įstatymo papildymo 82-1 str. įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2958 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2958), kuriuo siūlyta įstatymo lygmeniu reglamentuoti didesnį socialinės stipendijos dydį, t.y. 3,5 BSI (136,5 Eur), jų skyrimo tvarką bei praplėsti socialinių stipendijų gavėjų ratą, sudarant galimybes jas gauti aukštųjų mokyklų trečiosios studijų pakopos (doktorantams) ir profesinių studijų studentams. Vyriausybė nutarime taip pat siūlė, kad įstatymo nuostatos įsigaliotų 2020-09-01.
- Seimo Švietimo ir mokslo komitetas, svarstant Įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2958, iš dalies pritarė Seimo narių G. Steponavičiaus, D. Šakalienės, E. Pupinio pateiktam pasiūlymui, kad socialinė stipendija būtų 1 MVP dydžio, argumentuodamas, kad pats MVP dydis yra skirtingai skaičiuojamas, todėl tikslingiau jį konvertuoti į BSI ir pasiūlė nustatyti kitokį socialinės stipendijos dydį, t.y. 6,5 BSI (253,5 Eur).
- Socialinės stipendijos skiriamos studentams, kurie yra iš nepasiturinčių šeimų, arba turi nustatytą 45 proc. ar mažesnę darbingumo lygį, arba sunkų ar vidutinį neįgalumo lygį, arba yra ne vyresni kaip 25 m. ir jiems iki pilnametystės buvo nustatyta globa (rūpyba) arba jų abu tėvai yra mirę. Socialines stipendijas skiria ir administruoja Valstybinis studijų fondas.
- 2018 m. socialines stipendijas gavo 5382 studentai (skirta 3 653 tūkst. Eur, panaudota – 3 221 tūkst. Eur), 2019 m. gavo – 4845 studentai (skirta 4326 tūkst. Eur, panaudota - 2889,5 tūkst. Eur).

Projekto esmė. Siūloma:

- Pritarti Seimo narių pasiūlymui dėl Įstatymo projekto, kad socialinės stipendijos dydis būtų prilygintas 1 minimalių vartojimo poreikių dydžio sumai per mėnesį, ir Seimo narių pasiūlymo pagrindu siūlymui, kad socialinės stipendijos dydis sudarytų 6,5 BSI dydžio, kurį 2020 m. sausio 29 d. teikė Seimo Švietimo ir mokslo komitetas, kartu atkreipiant dėmesį, kad šiuo metu

siūlomas socialinės stipendijos padidinimas nuo 3,25 BSI (126,75 Eur) iki 3,5 BSI (136,5 Eur) atitinka dabartinės valstybės finansines galimybes, ir, tik skyrus papildomų lėšų Įstatymo projektui įgyvendinti, padidinti socialinių stipendijų dydį iki 6,5 BSI būtų galima nuo 2021 m. sausio 1 d. Padidinus socialinės stipendijos dydį iki 6,5 BSI (253,50 Eur), papildomų lėšų poreikis sudarytų 4,6 mln. Eur per metus.

Derinimas. Projektas derintas su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija. Dėl šių ministerijų pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma (*TM pastabos* - rengiant Vyriausybės išvadą pirmiausia turėtų būti įvertinamos valstybės finansinės galimybės skirti reikiamą finansavimą Seimo narių pasiūlymo įgyvendinimui, ir tik esant tam galimybių formuluojama pozicija pritarti Seimo narių pasiūlymui. Tuo atveju, jei Seimo narių pasiūlymu siūlomam reguliavimui skirti pakankamo finansavimo valstybės finansinės galimybės neleidžia, turėtų būti formuluojama nepritario pozicija. FM pastabos - atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekto nuostatomis įgyvendinti reikia 4,6 mln. Eur per metus papildomų valstybės biudžeto lėšų, siūlome Projektą taisyti ir pasiūlyti Seimui Įstatymo projektą svarstyti kartu su 2021 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu).

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas susijęs su Vyriausybės programos 128.7 papunkčio nuostatomis „...siekiant užtikrinti studijų prieinamumą, bus tobulinama socialinės paramos, stipendijų ir Valstybės studijų fondo studijų paskolų sistema“.

Dalykinio vertinimo išvada: - Atkreiptinas dėmesys, kad Vyriausybė 2019-07-31 nutarimu Nr. 796, įvertinusi valstybės finansines galimybes, pritarė socialinių stipendijų didinimui nuo 3,25 iki 3,5 BSI bei gavėjų rato išplėtimui nuo 2020-09-01 (papildomas lėšų poreikis - 479 tūkst. Eur) ir tokiu būdu išreiškė savo poziciją dėl socialinių stipendijų didinimo 2020 metais. Atsižvelgiant į tai manytume, kad Projekte turėtų būti konkrečiai pasisakyta, kad didesniai šių stipendijų kėlimui 2020 m. finansinių galimybių nėra, nes tam papildomų lėšų 2020 m. valstybės biudžete nenumatyta.
- Taip pat manytume, ką pažymėjo ir Teisingumo ministerija, kad turėtų būti aiškiai pasisakoma ir apie valstybės finansines galimybes skirti reikalingas valstybės biudžeto lėšas dar ženklesniam socialinių stipendijų didinimui (papildomas poreikis 4,6 mln. Eur). Tuo atveju, jei valstybės finansinės galimybės dar nėra aiškos, ar jų iš viso nėra, svarstyti ar neturėtų būti formuluojama kitokia Vyriausybės pozicija (pvz., pritarti tikslui, tačiau nepritarti teisinio reguliavimo priemonėms ar pritarti tikslui, tačiau siūlyti Seimui šį projektą svarstyti kartu su 2021 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu).

- Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad MVP dydis iš esmės nėra siejamas su konkrečia valstybės skiriama/mokama išmoka (išmokos siejamos su BSI, valstybės remiamų pajamų ir kt. dydžiais). Pagal Socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklį ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymą šis dydis apibrėžiamas kaip rodiklis, nurodantis asmens išlaidų sumą eurai, reikalingą minimaliems asmens maisto ir ne maisto (prekių ir paslaugų) poreikiams patenkinti per mėnesį, taikomas bazinės socialinės išmokos, šalpos pensijų bazės, tikslinių kompensacijų bazės ir valstybės remiamų pajamų dydžiams nustatyti. Kadangi, pagal minėtą įstatymą, MVP konkretų dydį tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras, manytume, kad dėl Projekto turėjo būti gauta ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išvada.

Atsižvelgiant į likusias nesuderintas nuostatas su Teisingumo ir Finansų ministerijomis bei į Vyriausybės kanceliarijos Teisės ir Socialinės politikos grupių pateiktas pastabas siūlome Projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.